

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาเจตคติ การคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุม ความตั้งใจและพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรวิเคราะห์อำนาจการทดสอบสถิติที่ศึกษาของโคเฮน (Cohen, 1988) ดังต่อไปนี้

1. กำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % ($\alpha = 0.05$) กำหนดอำนาจการทดสอบ (power) เท่ากับ 0.99 โดยกำหนดค่า v ที่ ∞

2. กำหนดค่าขนาดอิทธิพล (effect size) เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุม ความตั้งใจ และพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองที่ผู้วิจัยศึกษา ดังนั้นการศึกษานี้ผู้วิจัยจึงกำหนดค่าประมาณขนาดอิทธิพล (effect size) เท่ากับ 0.15 ซึ่งเป็นค่าระดับปานกลาง (Cohen, 1988)

นำมาแทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$N = \lambda / f^2$$

โดย N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

λ หมายถึง ค่าอำนาจการทดสอบที่ระดับ 95 % ($\alpha = 0.05$)

f^2 หมายถึง ค่าขนาดอิทธิพลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (effect size)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 3 ตัวแปร เมื่อเปิดตารางได้ λ เท่ากับ 23.5 เมื่อนำมาเข้าสมการคำนวณได้ดังนี้

$$N = 23.5 / 0.15$$

$$N = 156.66$$

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 160 การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 160 คน

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สุ่มเลือกชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนเขตเทศบาลเมือง ที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด

ข้อกำหนดการสุ่ม คือ สุ่มมา 50 % จากชุมชนทั้งหมด ผลการสุ่มประกอบด้วย 15 ชุมชน

2. เลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนด้วยวิธีการคำนวณโดยใช้สัดส่วน (proportional sampling) ของจำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนเป็นตัวกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนดังนี้

การคำนวณสัดส่วน (proportional sampling) โดยใช้สูตร

$$\frac{\text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ} \times \text{จำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด}}$$

ตาราง 1

จำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชนและจำนวนตัวอย่างในแต่ละชุมชน

ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง	จำนวนผู้สูงอายุในชุมชน	จำนวนตัวอย่าง
1. ชุมชนกำแพงบารู	307	27
2. ชุมชนกำแพงตาโก๊ะ	136	12
3. ชุมชนกำแพงปายง	130	11
4. ชุมชนบือตง	127	11
5. ชุมชนยะกัง	124	11
6. ชุมชนจือปอ	122	10
7. ชุมชนยะกัง 2	112	10
8. ชุมชนสมัยอาณาจักร	112	10

9. ชุมชนชายทะเล	108	9
ตาราง 1 (ต่อ)		
ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง	จำนวนผู้สูงอายุในชุมชน	จำนวนตัวอย่าง
10. ชุมชนประชาภิรมย์	105	9
11. ชุมชนสูงตันหยง	104	9
12. ชุมชนกำแพงบารู	97	8
13. ชุมชน ณ นคร	95	8
14. ชุมชนบาและฮิเล	89	8
15. กาแลตาแป	85	7
รวม	1,853	160

3. สุ่มรายชื่อของผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ในแต่ละชุมชนจากสำเนาทะเบียนบ้านเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) จับฉลากแบบไม่คืนที่ (sampling without replacement) ตามบ้านเลขที่เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จนได้ตัวอย่างครบ 160 ราย

โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนราธิวาส
2. สามารถติดต่อสื่อสารเข้าใจภาษาไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด ศาสนา อาชีพในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ แหล่งของรายได้ และปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมของเอจเซน (Ajzen, 1991) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ จำนวน 11 ข้อ

ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความเชื่อเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดการประเมินคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นจากความเชื่อเรื่องการบริโภคผักและผลไม้จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการประเมินคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นจากความเชื่อเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่ดี	ให้ 2 คะแนน
ไม่ดีเลย	ให้ 1 คะแนน

ในการแปลผลเจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ ทำโดยนำคะแนนเฉลี่ยของผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ กับการประเมินคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นจากความเชื่อเรื่องของการบริโภคผักและผลไม้ ($\sum b_i e_i$) (Ajzen, 1991) ที่ได้มาเทียบคิดคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนระดับขั้นที่แบ่ง (ชูศรี, 2544) สำหรับการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 11.00 ถึง 99.00 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับต่ำ

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 99.01 ถึง 170.00 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 170.01 ถึง 275.00 หมายถึง เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมของเอจเซน (Ajzen, 1991) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความเชื่อเกี่ยวกับการคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ควรทำอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
ควรทำ	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่ควรทำ	ให้ 2 คะแนน
ไม่ควรทำอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ในการแปลผลการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ของผู้สูงอายุ ทำโดยนำคะแนนเฉลี่ยของผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ กับแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ ($\sum n_i m_i$) (Ajzen, 1991) ที่ได้มาเทียบคิดคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนระดับขั้นที่แบ่ง (ชูศรี, 2544) สำหรับการศึกษาคั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 5.00 ถึง 45.00 หมายถึง การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคน้ำตาลและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับต่ำ

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 45.01 ถึง 85.00 หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 85.01 ถึง 125.00 หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมของเอเจน (Ajzen, 1991) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจสนับสนุน หรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจสนับสนุน หรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เป็นไปได้ง่ายมาก	ให้ 5 คะแนน
เป็นไปได้ง่าย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
เป็นไปได้ยาก	ให้ 2 คะแนน
เป็นไปได้ยากมาก	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่อาจสนับสนุน หรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่อาจสนับสนุนหรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เป็นไปได้มาก	ให้ 5 คะแนน
เป็นไปได้	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
เป็นไปไม่ได้	ให้ 2 คะแนน
เป็นไปไม่ได้เลย	ให้ 1 คะแนน

ในการแปลผลการรับรู้ความสามารถในการควบคุมต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ ทำโดยนำคะแนนเฉลี่ยของผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจสนับสนุน หรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ กับการรับรู้อำนาจการควบคุมปัจจัยที่อาจสนับสนุน หรือขัดขวางการบริโภคผักและผลไม้ ($\sum c_i p_i$) (Ajzen, 1991) ที่ได้มาเทียบคิดคะแนนสูงสุดลบด้วย

คะแนนต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนระดับชั้นที่แบ่ง (ชูศรี, 2544) สำหรับการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 11.00 ถึง 99.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้อยู่ในระดับต่ำ

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 99.01 ถึง 170.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้อยู่ในระดับปานกลาง

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 170.01 ถึง 275.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความตั้งใจในการมีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมของเอจเซน (Ajzen, 1991) จำนวน 1 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความตั้งใจในการมีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติแน่นอน	ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติ	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ให้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติแน่นอน	ให้ 1 คะแนน

ในการแปลผลความตั้งใจในการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ ทำโดยเทียบคิดคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนระดับชั้นที่แบ่ง (ชูศรี, 2544) สำหรับการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 1.33 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความตั้งใจในการบริโภคผักและผลไม้ในระดับต่ำ

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 1.34 ถึง 2.66 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความตั้งใจในการบริโภคผักและผลไม้ในระดับปานกลาง

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 2.67 ถึง 5.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีความตั้งใจในการบริโภคผักและผลไม้ในระดับสูง

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ข้อ ประกอบ

ด้วยข้อความที่แสดงถึงการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ ลักษณะคำตอบของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่รับประทานเลย	ให้ 1 คะแนน

ในการแปลผลพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ ทำโดยเทียบคิดคะแนนสูงสุดด้วยคะแนนต่ำสุดแล้วหารด้วยจำนวนระดับขั้นที่แบ่ง (ชูศรี, 2544) สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 10.00 ถึง 23.33 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 23.34 ถึง 36.66 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ที่ควรปรับปรุง

ถ้ามีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 36.67 ถึง 50.00 หมายถึง ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ที่ดีหรือเหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านประกอบด้วย อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการ 1 ท่าน และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม 1 ท่าน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง และแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข) ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนจะนำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง

การหาค่าความเที่ยง (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรม แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรม แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

แบบสอบถามความตั้งใจในการมีพฤติกรรม และแบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านแล้วไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งจากการนำแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วนไปหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.74

แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86

แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนราธิวาส ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอหนังสืออนุญาตชี้แจงวัตถุประสงค์ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลพร้อมทั้งติดตามผลการอนุมัติจากหน่วยงาน
2. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มีหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนราธิวาส เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนราธิวาส
3. เตรียมผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ท่าน คือ พยาบาลวิชาชีพ เพื่อชี้แจงการสัมภาษณ์ให้เข้าใจตรงกัน ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อ และที่อยู่ของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนราธิวาส ที่ได้จากสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อนำมาสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง ตามรายชื่อ และที่อยู่ที่ได้ จากนั้นแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างอนุญาต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม โดยการอ่านข้อคำถามให้ผู้สูงอายุตอบ ในกรณีที่ไม่พบผู้สูงอายุในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการสุ่มเลือกผู้สูงอายุที่สุ่มเผื่อไว้แล้วแทนที่

4. หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการรวบรวมและตรวจสอบแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์อีกครั้ง นำแบบสอบถามไปลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย พิศัย สิทธิสูง อายุ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย เอกสารพิทักษ์สิทธิแนบไว้กับแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาก่อนทำแบบสอบถาม เพื่อแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ขณะดำเนินการวิจัยถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการให้ข้อมูลสามารถยกเลิกได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเก็บเป็นความลับ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ค่าคะแนนเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุม ความตั้งใจและพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ โดยคำนวณค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแจกแจงความถี่ตามระดับ

3. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจและพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์เป็น 4 ระดับ (ชูศรี, 2544) ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.90 แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.70 - 0.90 แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับสูง
 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.70 แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.00 (ประมาณ 0.30 และต่ำกว่า) แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง
4. วิเคราะห์อำนาจการทำนายของเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมต่อความตั้งใจในการมีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. วิเคราะห์อำนาจการทำนายของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมและความตั้งใจต่อพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ของผู้สูงอายุโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05